

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 8 óra 4 " "
 4 óra 2 " "

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdíj: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

8

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat, és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reklamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca 913 szám.
 363

Első évi folyam

24. szám

Unghvár octóber 10. 1863

Előfizetési felhívás.

„Felvidék“

Octóber — decemberi folyamára.
 Előfizetési díj 3 óra 1 ft 50 kr. — A szeptember—decemberi folyamból teljes számú példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

Néhány szó a Tisza-szabályozás érdekében.

Irta Lám Jakab Kassa kerületi igazg. mérnök 1846.-ban
 (folytatás)

Emlékeztetés Magyarország hajdani vizáradásaira.

Tagadhatlan, miként a vaskapuféle dunai sziklamederáz, a mi által hajdan Magyarország vizei folyásaikban még hasonlíthatatlanul inkább hátráltattak. Az évkönyvek előtti időkben itt minden bizonynyal a Dunának egész zárványa létezett; midőn Pannónia és Dácia síksága egy nagyszerű tengert képezett, mely tengert a hagyomány édes tengernek (mare dulce) nevezett; minek nyoma sokféleképpen, de Magyarország síkságainak homokhalmain, leginkább megtekinthetők.

Hanem mely idő tájon vonult légyen vissza ezen tenger, a Nőféle vizözönnel? avagy alkalmilag valamelyikével ama természet háborgásainak, melyek Helaszt és hihetőleg a földgömbnek más részeit is Ogyesz Attikának első pelasziai fejedelme alatt, világ teremtése 2230-ik évében és Deukalion ideje szakán, v. t. 2426-ik esztendejében éri vala? — ez ugyan nem közvetíthető (noha hihetőnek látszik, hogy a Dunának jelenlegi mélyebb pályáját emez utóbbi t. i. Deukalionféle özönviz tártafel); annyi azonban bizonyos, miként Magyarország síkjai a tengernek valának fenekeli. Mire nézve valamennyi természetvizsgálók a kik eme síkságokat szemlélték, egybehangzólag megegyeznek. A jelenlegi homokhalmokat — egyedül az uralkodó északi és déli szelek-csapkodta tengerhullámok képezhettek, valamint a tenger fenekének többi síkságai is, hová a fővény üzhető nem vala, természetileg vizarányosan és csappanóság nélkül maradtak és maradniok kellett. — Inneniek ama Pannónia és Dácia — nagy tavai, s mocsárjai — melyeket az évkönyvek említnek, a hogy ezen országok római tartományokká lettenek.

A Tiszának jelenlegi csekély esése főleg egyedül onnan eredhetett, hogy ezen folyam egy részt a Duna eséséhez képest Tittel mellett aránylag hozzá mélyebben ásta be magát; másrészt pedig a tiszai fölkhörnyék évezredek kiöntések és iszapolások által tetemesen fölemelkedett. —

Egyébiránt a Duna a Deukalionféle özönviz után, e jégzajlásnak örökös hatása egyszersmind hozzá járulván (gutta cavat lapidem) jelenlegi medrét ama sziklavölgyben valamennyire maga mélyeszthette magának, annyival is inkább, mert úgy látszik, hogy némely római uralkodók is nevezetesen Traján és Galer, ily dunamélyesztésekre kihatottak. — Az al-tiszának csekély esése természetileg egyedül így is eredhetett.

Tisza partoknak közelebbi vizsgálata.

A Tisza-part csak annyiban látszik alacsonynak, a mennyiben áradáskor a víz benne meg nem fér. — Átaljában 3, 4 sőt 5 lábnyival is magasabb a Tisza távolabbi vidékeinél. — Emé mindkét oldalról folyampart, régi időktől óta Tiszahát nevezet alatt ösmeretes — mint a Szamos vizének mellékhörnyékét is Szamoshátnak nevezik. Ezen Tisza- és Szamoshát az leginkább, a hol mindkét oldalról partokon számtalan helységek léteznek, egy kis keskeny vonalnyi jó hasznavehető földdel; míg a többi vidékek mérőföldre terjedő csupa árvizes tőről állanak. — A csak nem hátráltalan Tiszavölgy többnyire mindkét oldalról a folyam partja megett esik.

A mennyiben azonban a fennebb fekvő part mellékek is évenként elszoktak árasztatni, azok ugyan elvannak több évektől óta 4, 6 sőt 9 lábnyi magasságu töltésekkel látva, csak hogy ezen töltések szerfelett balul alkotvák. — Sehol sines tekintetbe véve azoknál az elemésztendő legnagyobb vízmennyiség. — Minek eredménye az, hogy a kiöntési veszedelmek ezzel csak növesztetvék. Innen elkerülhetlen eredmény lön az, hogy az áradalmak a töltéseket jobbról avagy balról okvetetlen átszakasztják, mint ezt szomorú tapasztalás tanúsítja. — Az ily szakadásoknak veszélyei pedig annál nagyobbak, minél magasabban foly a Tisza, ilyen töltések közt az alantabb fekvő környékekhez képest. Csap Salamon és Záhony tájékán a megáradt Tisza 6, 7 és 8 lábnyival magasabban foly a közelebbi ungi, szabolesi és zempléni környékeknel. Hogyan ne lenne a töltés kiszakadása veszélye retentő?

Minél gyakoribb azonban az ilyen töltésszakadás, melylyel a folyam magát apasztja és vele erejét veszti, annál inkább és szaporábban iszapolódik a folyam medre is, minden ilyen töltésszakadások után. A folyam annál képtelenebbé lesz a vizek el-takarítására. Innen értelmezhetők az évenként nagyobbodó és növekedő viz kiáradási és töltésszakadási veszélyek. Az alantabb fekvő vidékre kiömlő vizek esés hiánya miatt vagy szerfelett lassan, vagy általában nem folyhatnak le, s kényszerítvék ottan büzhödni és a környékeket állan-

dó és egészségtelen bozótokká és mocsárokká átváltoztatni.

A szabályozás szükséges volta.

Ily borzasztó kiáradások mellözhetőse a Tiszának tősgyökeres szabályozását igényli. Mulhatlanul szükséges ezen szabályozás ugy egészségi mint anyagi tekintetben, a mennyire népségre és jószágra nem ritkán vészthozó sok büzhödő mocsárok lecsapolása is különben lehetetlenne válik. — Különösen egész Tisza-mellékre nézve ezen vizrendezés valóságos életkérdéssé lön, és továbbrai halasztásával a legnagyobb veszély van összekötve. — Igaz ugyan miként a Tisza-szabályozás korántsem könnyű vállalat. Ez a vízműtani feladatok nehezebbjei közé tartozik. De még is legyőzhető. A mai művészet, és tudomány világosan utat mutatnak reája; kezeskedve minden észszerű viz műtani vállalat sikerülteért, ha a szükséges eszközök hozzá nem hiányzanak. A viz műtani építész tudja, hogy akármely különben szilaj folyam kisebb állásában igen nyugalmas, esendes és engedékeny lesz mint a jámbor gyermek, a kiből böles kezelés és nevelés által mindent idomíthatni. Bizonynyára a Tisza is kicsínységében a megkívántatkozó és művészet által juhásztatva nyugodtan fogja magát a kimutatandó határokba szegődtetni, és ekként zaboláztatva bár rendkívüli nagy folyamammá növekedten környékeire s egész hazára nézve hasznossá és jótékonyá fog válni.

(folytatjuk)

Jelentés

az ungvári főgimnázium tápintézetéről.

A „Felvidék“ t. olvasói emlékezni fognak a k. főgim. igazgatósága által kiadott fölhívásra egy szegény tanulókat segélyzendő Tápintézet tárgyában. Az aláírási iverk f. év július hóban küldettek szét; hanem fájdalom, az eredmény a várakozásnak igen igen kis mértékben felelt meg, aminek okát koránsem a közönség részvétlenségében, mint inkább abban véljük keresendőnek, miszerént a közrészvét jelenleg oly sok oldalról vétetik igénybe.

Az eddig begyűlt segély oly csekély lévén, hogy azon egy szegény ifjut bármily szegényesen is alig lehetne két hónapig élelmezni; az alapszabályok értelmében tartandó gyűlésről szó sem lehet: mindazonáltal hogy az ige még is testté váljék és ne hangozzék el a pusztába; s hogy a közönség részvéte tettel is élesztessék, a helyb. tanári testület folyó hó 2-kán tartott tanácskozmányában elhatározá, hogy az alkotvány alapját önmaga veti meg. Szerény lesz ugyan ez alap, de elég szilárd arra, hogy

Adakozások az alföldi szűkölködők felszegelésére.

(Folytatás.)

Gyűjtők: Koregtyó Lucán, Lyachovics Endre, Kiss Mihály.

A d a k o z ó k:

Szabolcsy János 5 ft. Billik József 10 kr. Koleszár György 10, Hudák István 20, Snyezsik László 12, Góvics János 10, Maskarinecz János 40, Szathmári Pál 13, Jaczkovits László 28, Jaczkovics Mihály 20, Kovács Pál 4, Fenits János 6, Kerész Pál 20, Szepő János 10, Petrik Anna 6, Balogh János 10, Guza Vaszyly 20, Francz Jakab 10, Ferencz János 8, Hlita András 10, Terebes József 10, Szenyo András 10, Galambos Mária 10, Rózenfeld S. 10, Jakab Jánosné (özvegy) 10, Tirpák György 40, Szakezon Mihály 10, Goldstein Bertalan 1 ft. Balázs Pál 15 kr, Balázs Anna 20, Máslej Mihály 10, Snyezsik János 24, Bartók Ferenc 10, Mogyancs János 10, Zsitkószky Vazul 27, Gloszkovits Anna 15, Kótyuk János 10, Onufer András 12, Labik Ferencz 20, Elek F. 10, Homa Miklós 10, Spisák János 50, Popovits János 10, Kliscs János 10, Varga György 20, Pocsatko özvegye 20, Miltsik István 20, Brunner József 11, Volosin Mihály 12, Ferenczi Antal 40, Ignácz János 20, Tóth János 10, Dojkószki özvegye 12, Jakobószky Ferenc 30, Borda Mária 20, Martinovits Borbála 10, Milóvtsik Mihály 20, Gerevits Mária 6, Gyüre Mihály 20, Halász Mihály 20, Rezes Dániel 10, Necciszták özvegye 21, Kurucz Mihály 10, Bodor György 8, Némethi József 10, Timko János 12, Eggeiszberger Ferenc 2 ft Takács György 1 ft Homa Mihály 6 kr Horváth Márton 40, Kiss György 10.

Összesen 19 ft. 48 kr.

A kaposi katastralis mérnökök

küldeménye 23 ft. —

Az előbbeni összeg 1012 ft 57 kr.

Bejött a fennebbi célra me-
gyénkből 1050 ft 23 kr.

(Folytatása köv.)

mennél többen rá hordhassák a szeretet drága köveit. Eltérve ugyan is a már előbb tett ajánlatok szabályszerű beszolgáltatási módjától, ez évre külön rendkívüli segítyt szavazott meg. És pedig ft. Liebhart János igazgató úr 50 frtot ajánlván föl, lelkes szavakkal hívta föl a tanárokat akár pénzbeli akár egyenesen élelmezés általi segítyezé-re. A szó hatott, a példa vonzott; mert a többi tanár is azonnal megtevé ajánlatát. Petrik I. ajánkozott egy ifjunak, Mondok J. és Janovics P. ketten egynek élelemmel való ellátására. Ezen kívül Homicskó M. 20 frtot, a többi 11 tanár egyenkint 10—10 frtot ajánlott, mely összegnek havirészletekben fognak alólirt által beszedezni és az illető élelmezőknek kifizettetni.

Nem lehet ezuttal meg nem említenünk nagyméltóságú Popovics V. püsp. urabeli nagylelkűségét, miszerint valamint ez-előtt évek óta, úgy jelenleg is 12 szegény tanulót lát el saját konyháján, mely nemes eselekvény ha más tehetős polgártársunknál is utánzásra talál, mily sok szegény ifjunak könnyítenék meg szigorú tanpályája s hány jó tehetségnek nem kellene az anyagi tehetetlenség miatt a legszebb reménnyel keesegtető szellemi tehetségeit parlagon hagyni s talán egy nem neki való életmódra kárhozható.

Kivülről eddig összesen 9 ft. jött be melyhez járultak: London József 1 ft. Hirtenstein József 1, Tüchler Mór 1, Spitz Ignác 1, Szabó J. verlyáni lelkész 2, Szaxon Antal kishisztrai lelk. 2, Berlányi Ist. serbói lelkész 1 frttal, kiknek midőn a szegények nevében köszönetet mondunk, szabad legyen reménylenünk, hogy azon lelkes honfiak és honleányok, kik fölhívásainkat vették, azokat minél előbb beküldeni édes kötelemüknek tartandják. Isten ve-
Tomor F.
táptintézetű pénztárnok.

TÁRGA.

Alföldi kép.

Nagy-Kőrös, augusztus 27. 1860.

Közepén az alföld homok tengerének,
Eltikkadt virágok forró naptól égnek,
S ezer sugar játszva lejt a végtelenben.
Oly rezgőn játszanak, oly enyvedőszépen.

Ott a déli tájon, mintha tenger volna,
Felfordítva látszik a sok akác lombja;
Részál a szellőeske, megingatja s aztán
Ugy tetszik, mintha csak víz volna az alján.

Emitt egy temető van a közel rónán,
Sok lekopott írás elkorhadt keresztfán;
Lehajló ágai szomeru fűzfának;
Oly busan rezegnek, mintha zokognának.

Benőtt gyalogutján egy öreg ember jó...
Ugyan en istenem mit gondolhat most ő?
Meggörbült a háta, az idő ült rája,
S csak egy sohajtözva néz a keresztfára.

Utána tekintek s gondolom magamban:
Hogy eljár az idő, bár oly lassan, halkán!
Mégülök egy hanton, elmerengek rajta,
Az idő mohával ezt is betakarta — —

Majd meg egy juhász jön lassu ügetéssel,
Nogatva csacsiját kemény botütéssel;
Mig itt a szélmalom léha koválygása
Idézi figyelő lelkemet magára.

Oly jól esett nézmem azt a nagy lapátot,
Mely a levegőbe oly komolyan vágott,
Eszembe jutott az mikor gyermek voltam,
Hyes harsogókkal én is játszadoztam.

Csak hogy zsinégarja, ha olykor megunta,
Hogy a deszka darab úgy durúszol rajta.

Elbucsúzott tőle, s az a levegőbe
Suhogó robajjal szállott el mellőle.

De hát az idő is ifjabb volt még akkor,
Nem akart vénülni olyan korán, jókor...
Azóta már sok ős, tél, tavasz, nyár mult el,
Gyorsan eltűnt boldog gyermekéveimmel...!

Amott a kút mellett, — a hogy ide látszik —
A juhász komondor egy ürgével játszik;
Fellöki, megkapja, meg-meg odahagyja,
Mig megöli szegényt a kegyetlen fajta.

Most hozzámegy, s lassan körülzagolgatja,
Lefekszik, fölugrik, néha megugatja.
Végre is megunja várni, hogy mozogjon,
Ráfekszik, úgy öli, heverészi agyon.

A juhász csak nézi, — s mit is mondjon erre?
Sokfelét épít ő ilyesféle jelre, —
Jó idő lesz holnap, gondolja magában. —
S ebédjét keresi bevarrt szűrűjében.

A birkák is nyilván delelni dülték le
Az ácsorgó kútnak korhadó tövire.
A délibáb ekkor legnagyobbnak látszik,
Benne egész erdő elmerülve ázik... .

Hát ott balra mi az? mint a szél egy nyargal,
Tüzes csikón, hosszú karikásostorral.
Nyilván a csikós lesz, az alföld huszárja —
Kenderből font kardját csak olykor használja.

És mert dél van, épen terelőre mégyen,
Legelő ménesét ott a tizza szélén,
Megitatni hajtja, aztán meg más dolga
Leszen neki ama kis halász-kunyhóba.

Várják is már régen; egy kis szőke lányka,
Meg az öreg halász, a jó Péter bátya;
Ki-kínézzél amaz... úgy dobog a szive!
Az öreg halászlét főz benn a begrébe.

Meg is jött ő végre... sietett úgy látszik,
A dorenek szőre jó sűrűn párdázik.

A párba.

(Vége)

Azonban nem szükséges tovább vitatnom a párba-könyelműségét, miután alig akad valaki napjainkban, a ki ezt be nem látná és ne tudná bár mennyire legyen is az álfelvilágosodás által elvakítva, csak azt akarom megjegyezni, a mi valóban megfoghatatlannak látszik, hogy dacára annak, miszerint erről mindnyájan meg vannak győződve, a kihívásnak még sem tudnak ellenállni, annyira zsarnokoskodik rajtuk a közvélemény, mely ön-sulyként szorítja őket a föld porához. És kérdelem: mi annak az oka? Nem más mint a — hitközönyösség, vagy jobban mondva a — hitetlenség. Igen a hitetlenség, mely napjainkban már nagyon — igen nagyon elhatalmasodott. A hit sokak előtt csak nevetséges dolog, melytől gunymosolyival fordulnak el. A ki pedig hitét semmire sem becsüli, az a legerősebb támasztól fosztja meg magát, miből azután az következik, hogy ha valami csapás sújtja őt, nem képes azt elviselni, mert nem lebeg az isteni Megváltó szemei előtt qui cum malediceretur non maledicebat, cum pateretur non est comminatus. Holott mindenki, kinek kebelében élő hit van a párba-jra kihívónak így válaszol: A kihívást el nem fogadom, hanem mint férfi a nyílt megtámadást mindig készen fogadom.

Ha pedig ez nem használ, vannak törvényeink, melyeknek értelmében következetesebben lehet eljárni.

Most már nincs ország, melynek törvényei ne volnának ezen élet-fánk gyökere-rén rágodó féreg ellen, azonban mi használ? Hiszen magok a törvények őrei és kezelői az ilyen gonosz tettekre gyakran személtunyt, vagy pedig a tettet legyezgetik és szépítgetik. Egyedül az egyház az,

S alig hogy meglátja azt a kis lányt ottan,
Habzó csikajáról kebelére pattan.

Az öreg meg... no de ilyen boldogságot
Fiatalkorában ő sem sokat látott.
Elmereng fölöttök... hosszút sohajt, s aztán
Együtt ebédelnek a mindenes-ládán! —

Egy boldogsággal bíró alföld nékem
Kedves tájad képe körülzállja lelkem.
Homokos pusztádon vándor vendégednek
Szívembe az öröm harmatjai esnek.

S ha az alkony eljő, ez is olyan nékem,
Mint az éber álom a virágos réten,
Ott a méh dongása, itt a forlyázó
Mélán hangzik felém, s ez oly boldogító.

Majd meg pásztortüzet látok ott lobogni...
Gyuló s tűnő fényvel szemembe villanni,
Olyan ez, mint az én éltém boldogsága,
Fel-fellobog, s ismét elenyészik lángja... .

Goics Lázár.

Egy lap a történetből.

Elbeszélés

Szépfaludy Ferenczről.

(Folytatás.)

Az alacsony és szivarfüsttel telt szobába nagy csodálkozására seregének néhány főtisztjét lelé együtt. Ott ültek az asztal körül mind, melyen bor s hideg ékek voltak felrakva és egy darabig nem vették észre a főherceget a nagy vitatkozásban.

— Veszélyes a vállalat — szölt e percben egy magas ragyás szörtelen képű őrnagy — és én, ambár minden percben kész vagyok a jó ügyért áldozni, nem tudom felvállalnam-e jószántamból.

Levelezések.

Kassa

October 4.

mely mindenkor és nyíltan rosszalta és rosszalja és igazságosan bünteti a párbaj vivókat. Az egyház az, mely ezen elfajult gyermekeit fájdalmas szívvel ugyan de még is kirekeszti kebeléből, és a párbajban elesettől a minden embernek megadott végtiszteletet is — a temetést megtagadja, hogy így annál hathatósabban figyelmeztesse a szerető anya gyermekeit, mennyire kelljen ezen gonosz tettől tartozkodniok. De nem csak a tetteseket sújtja az egyház büntető karjával, hanem a segédek is; vannak olyanok is sokan, kik azt állítják: hogy a segédek, kik a párbajhoz mindent elkészítenek, kivannak az egyház kebeléből közösítve, ha mindjárt a párbaj elmaradt volna is, miután ők mindent megtettek a mit tenni kötelességök volt. Ha pedig a párbaj véghez ment, akkor minden kétségenküli dolog, miszerint a vivók úgy mint a segédek ki vannak zárva az egyház kebeléből. Jól tudom, hogy sokan lesznek a t. olvasók között, kivált azok, kiknek az álfölvilágosodás kápráztatja szeméit, és kik azt hiszik, hogy ők jobban tudnak mindent mint az egyház, mely még mindig a sötétséget!!!! terjeszti és tartja fön, igen, tudom hogy nevetni fognak az egyház büntetésén, hanem legyenek azon szegény fölvilágosodottak meggyőződve, — miszerint e sorok írója épen nem irigylő fölvilágosodottságukat, és nem hozzájuk szólott, hanem azokhoz, kik még hű fia az egyháznak. — Most pedig mielőtt soraimat bezárnám el nem fojthatom kebelemben azon óhaj: adja a magyarok Istene, hogy minél előbb kitorüljük hibáink közül ezen szennyfoltot, mely nemünk egyébb nemes tulajdonit oly igen csúfítja!

HRABOVSKY ISTVÁN.

— Valóban — mondá egy széles vállu dalia — én sem igen törekedném e dicsőségre, a minék Gémesi Ede barátunk e merényletet elnevezé. Mert csatában, karddal a kézben bátran megállók a halállal szemközt; de kötél által meghalni, a mely halálnemmel a kémeiket szokták megtisztelni, épen nincsen vágyakodásom.

— A hazáért minden halál szép! kiáltott föl egy-sebhelyes öreg ezredes, — én nem félem a halálnak egy nemét sem; de nem érzek magamban képességet az ügy véghezvitelére.

— Én sem arra való vagyok — szólott egy másik tiszt, — oda hideg vérű ember kell, és okos, a ki ha megtámadják, nem kap az evezőhöz, mint Vollan tette és én tenném, azért, hogy üssön vele, hanem hogy általa meneküljön és célhoz érjen. Oda nem olyan bátorság kell milyen az enyém.

— Egy szóval — mondá a legelsőbbben szólott ragyás őrnagy, — egyikünk sem mer vállalkozni, és így hiában gyűltünk itt össze.

— A merés csak megvolna mindnyájunknál, hanem nem arra valók vagyunk — szólottak a tisztek.

— És Gémesi barátunk? ő még nem nyilatkozott iménti szép szavai óta.

— Mert megvártam, hogy mit fogtok beszélni, uraim, — szólott egy magas barna kapitány, szép élénk szemekkel, hajlott sas orral, — látom, hogy nem akar senki e dicsőségre vállalkozni; majd megteszem én, megmutatom, hogy ez a dicső nemzet, az a szép magyar haza, melynek fia s tagja vagyok, nem fogja magát szégyenleni miattam. Majd megkísértem az evezőt nem arra használni, hogy üssek vele, hanem hogy meneküljek és segítsek az ingatag ügyön s dolgokon.

Tisztelt szerkesztő ur! Sietek önt értesíteni, hogy becses lapját az abauj-tornai-gazdasági egyesület a mult hó utolsó napján tartottülésében hivatalos közlönyecül választotta; e szerint a „Felvidék“ mint az ungh-zemplén és abauj-tornai gazdasági egyletek közlönye ha eddigi irányát megtartandja, szép jövőnek nézhet eléje. — Tegnap este nagyszerű tűzijáték rendeztetett a városi lövöldében, mely igen szép látványt nyújtott a nagyszámu közönségnek, különösen sikerült „Magyarország címere, melynek mindkét oldalán — a míg ragyogott — különféle színű s mintegy 100 röppentyű szállt fel a tiszta csillagos ég felé; hol megpattanva, zajos taps s éljen kiáltások között hullt alá. A bevett tiszta jövedelem fele a polgári lövöldére, másik fele más célra fordított. — A jövő napokban nagy élvezet vár a kassai közönségre; e hó 8-kán érkezik ugyan is városunkba országunk csalogánya Hollóssy — Lonovics Kornélia asszonyság, s két hangversenyt rendezend, az első mint biztos forrásból értesülünk 10-én, a második 11-kén leend, mely utóbbinak fele jövedelmét az alföldi szülkölködők feleségelésére ajánlandja fel. Nem kételkedünk hogy élv után sovárgó közönségünkkel mindkét izben megtelik a színház.

A mult hó 26 és 27-én tartott műkedvelői hangversenyek igen fényesen sikerültek, ezekről azonban azt hiszem már eddig értesítették a „Felvidék“ t. olvasóit, azért nem írok körülményesen.

— Neked különben egyéni célod is van e merénylet sikeréhez köve; — szólott egy sötétképi gyalogsági kapitány, fojtott gunnyal.

— Igaz, — mondá jól szembe nézve az előbbivel a magyar százados — jól mondád nekem más célod is van. Még ma kérek ő fenségétől bizományokat, a melyekre választ is fogok hozni.

— Adja az Isten! — mondának a tisztek poharat emelve.

De mielőtt ajkaikhoz emelheték volna, közöttök állott a főherceg.

— Jól tudta, hogy miről van szó és fázását elfelejté vele a szép fölázdosás.

Oda lépett barátságosan a fiatal kapitányhoz, megrázta kezét melegen, szívélyesen. Ez volt a köszönet.

— Jöjjön el hozzám estére! szólott a fiatal emberhez, aztán meghajtá fejét a tisztek felé s kilépett az ajtón.

Az eső csakugy szakadt mint azelőtt; de ő nem érezte a nedvességet; a szél csak oly hidegen s metszően fúj, de ő nem érezte a hideget. Arca mosolygott, szemében a régi láng gyuladt föl.

II.

Sötét, borús esős este lett a borongós esős nap után.

A francia örök visszavonták magokat faköppnyekbe, onnan nézdelve ki a sötét éjbe melyet a permatéző eső hivessé tön.

A folyam sötétben terült el széles medrében; néha egy-egy hab villant meg homályos felületén.

Minden esendes volt, csak a folyam egyhangu loesogása adott életjelet és távolról, messziről hallatszott lassu moraj, mely tudatta a nagy város közellétét.

A Szabó és Philippovics-féle dráma népszimű s opera társaság e hó 15-ik körül szinte megkezdi előadásai sorozatát; biztosítva vagyunk tehát a téli idénnyről, csak győzzük pénzzel!

A szüretet e hó 1-én kezdték meg a kassai hegyeken, a bor elég jó, de igen kevés lesz. — Időjárásunk ellen nem lehet semmi panaszunk, bár a nyár is ily szépen folyt volna le, nem lenne akkor inség az alföldön; a mult héten is igen szép esendes esőnk volt.

r. l.

Dugonics András válasza Tekintetős Csöndhelyi dr. Nostradamus Fauszt ur levelére.

Elizium 1863. okt. 5.

Kigyelmed nagyon régön járhatott kelhetett már az alföldön, hogy azt az egészségs magyar beszédöt, mely a szögedi embör ajkáról oly ékösön foly le, mint a disznótoros kása zsirja a bakonyi kanász két szája szélén, mondom oly kifecamítva küldi ide hozzám nem kis boszuságára az egész mönnyei magyar irodalomnak. Istenömre szégyenlöttem volna valakinek dicseködni vele, ha történetesen Kazinczy észre nem vöszí, ki azt gondolván, hogy valami ujdön kelti poéta küldi szellemit zsongéjét bírálás végett, annélkül hogy sejtöttem volna, hátam mögött teröm és velem együtt olvassa vala kgyd égbekiáltó magyarságát —

Már engödelmet kérek, az én időmben nem úgy beszéltek Szögédében, és hiszöm az én Istenömet, nem is fognak még akkor sem, ha klmed új nyelvtant ír, és azt ingyen osztatja ki közöttök.

Tudja mög kigyelmed, hogy a mi társulatunk ölösen megkritizálta azt a levelet és furesának találta, hogy épen oly kevés igye-

A város toronyórái kimért időközökben jelenték az idő haladását. A két ör a folyamparton unatkozó egykedvüséggel hallgaták azt. Olyan hosszú az éj a virasztónak! — —

De hagyjuk virasztani a virasztókat, hagyjuk nyugodni a kiknek nyugalomra van szükségük s térjünk egy kissé más tárgyra, talán érdekesebbre.

Mig a franciák részéről minden vigan folyt, mig ők nevettek, mosolyagtak a siker felett, melyet arattak azáltal, hogy a titkos tudositót egy más, talán jobb hazába küldték, addig bezzeg a német sereg között rettenetes nyugtalanság uralgott — nem tudák megmagyarázni a dolgokat, igen természetesen, mert nem értesítettettek a történtek felöl. A kém — mint tudjuk — miután egy pár franciát lesöpört örökre evezőjével, szintén e sorsra jutott; holttetemét elnyelte a ragadó folyam: eltünt nyomtalanul, a Duna vetette meg ágyát számára, hol kialudhatta nyugalmasan háborítlanul az örök álmod. A várban hol a franciák voltak s honnan Károly főherceg azelőtt a tudositásokat kapta, volt Tüffel komandans, a herceg hive is. Ettől érkeztek azelőtt a biztos hírek, ettől kapott fölvilágositást a főherceg a dolgok állásáról.

Tüffel kedveltetett, tiszteltetett a franciák által; ő is szerette, viszonzotta jó érzel-möket s hogy ezt tettel is bebizonyítsa, egy francia ezredet is vön magához szállásra. Szegény jó franciák, ha tudták volna, hogy ez mind színleg, mind csak azért történik, hogy a fürkésző szemek más oldalra fordittassanak. —

(Folytatása köv.)

közvetít fordított volt utánzandó helyősrására, mintha valamely napi lap számára firkantotta volna.

Egyáltalában úgy látszik nekünk, hogy a mostani földi magyar irodalom nem nagy fáradságot vész sem a nyelvtanra, sem a szókötésre? Mögmernék rá esküdni, hogy mióta az iskolából kikerültek, hatan sem olvastak át egy nyelvtant, pedig tessék (és nem tessenek) elhinni, sokat elfeled az embör még amit jól megtanult is valaha, a kigyelmekek korában pedig épen azt tanították vala, hogy a magyar nyelvet nem kell tanulni azt úgy is tudják. Innen van aztán, hogy halálos tudatlanságnak tartják, ha valaki a latin beszédben vagy írásban hibát ejt, hanem ha anyanyelvét rosszul kezeli, kész a mentség: hja! régön tanultam én azt!

Figyelmeztetöm tehát és kéröm kigyelmedet, hogy neküm oly, még Tallérosi Zebulonónál is hajmeresztőbb nyelven többé ne írjon; hanem ha már kedveskedni akar szövedies kiejtéssel, előbb kérje mög azt a Kecskemétről odavetődött embört, majd az kiögyengeti kigyelmed levelét; továbbá kérje mög N. uram szedőjét, hogy mikor kigyelmed levelét szövedgeti; jól vigyázzon, hol szükségös összevonni foga takaróját, hol pedig elnyujtani. — Ki egyébiránt tapasztalt uri barátságába temetközve maradtam ott, hol egykor kigyelmed is találkozhatik velem, ha az irány ellen elkövetett és elkövetendő halálos bakugrásai miatt (és nem végett) a furiák — akarom mondani — a kritikusok izzó porrá nem törrik. Áldja Isten kigyelmedet.

Vegyes hírek s ujdonságok.

* A Kaposon működő katasztralis mérnökök nevében Schetlik János felügyelő ur 23 forintot küldött be szerkesztőségünkhöz az alföldiek felségelésére; a német nyelven írt levél ezen jelszóval, hogy „bár kevés az adomány desziből adatott“ megleg szavakban tolmácsolja azon őszinte részvétet, melylyel a tisztelt adakozók az alföldiek irányában viselkednek. Fogadják a szükölködők nevében emberbaráti nemes tettökért hálas köszönetünket.

* Az unghvári hegyeken a szüretet egy későbbi megállapodás, illetőleg hatósági engedély következtében, minthogy az utolsó eszések óta a szőlőbogyók sok helyen megpattogtak, — e hó 5. kén már meg kezdették. — A szüret eléggé vigan foly, habár az eredmény nem kecsgetoni a szőlős gazdákat fényes sikerrel.

* Lonovics - Hollósy Kornelia asszony e hó 16. kán városunkba érkezik, s mint biztos kutforrásból értesülünk 18. kán hangversenyezni fog. Örömmel üdvözljük.

* Kapdebó Imre perecsenyi postamester folyó hó 7. n vezetó oltárhoz Machnyik Irma kisasszonyt. Két ily szerető sziv egybekelésének mindig örvendünk.

* Tisztelt barátunk Sárossy Károly köz és váltó ügyvéd s az unghvári társaskörök kedvelt egyénisége mult hó végén váltott jegyet özvegy Fogarassy Julia urnővel Szathmárról. E szép frigyét is bizonyosan áldás fogja követni!

* A Széchenyi-utcán egy vadgesztenye-fa teljes virágzásba van; s mint tulajdonosa állítja, négy év óta mindig kétszer virágzik.

* Megyénkben — sok helyen a burgonya is másodsor virit.

— Mint kassai levelezünk értesít, lapunkat az abauj-tornai gazdasági egyesület a mult hó 30. hivatalos közlö-

nyeül választotta. A kassa-eperjesi Értesítő pedig azt írja: hogy ezen egyet folyó hó 5. hatósági rendelet következtében feloszlatott.

* Reményi Ede a híres hegedűművész, ki megyénkben most egy éve oly kitünő fogadtatásban részesült, mint értesülünk még e hó folytán ismét meglátogat bennünket. Reméljük, hogy ez uttal is szivesen látott vendég leend városunkban, annál is inkább; mert mostani körutja alkalmával minden második vonás hegedűjén — az alföldi szükölködők.

* Zemplénből írják, hogy ott m. k. helytartósági tanácsos, és királyi biztos ő mga September 23. án megjelenvén, célszerű intézkedéseket tün a szükség enyhítésére. Kilátásban helyezte ugyan is, hogy a hegyaljai kisebb gazdák a kormány által az alföld számára vásárolt vetőmagból 12,000 mérőt fognak legközelebb kapni, továbbá, hogy a bodrog és tiszszabályozási munkálatok nagyobb mérvbeni terjesztésére 5000 ftnyi kölcsön fog engedélyeztetni; végre elrendelte a varanó-ránki utvonat kiépítését, hogy tavasszal a szükölködő felvidéki lakosok elegendő kereszt forrást nyerjenek.

* Most vesszük S. a. Ujhelyből az előleges jelentést, mely szerint ott f. hó 14. ik és 15. ik napjain fog Hollósy Kornelia asszony a megye tereében hangversenyezni. Az egyik hangverseny tiszta fele jövedelme a zempléni szükölködők javára adatik.

* Kassai plébánossá Kassa város tanácsa Szabad Ferenc kanonokát választotta.

— Két jogi lyceum ujjá szervezését és jogi akademiává változását említi a „P. Hirnök bécsi levele. Egyik az egri kath., másik az eperjesi protestans lyceum. Ujjászervezése mindkettőnek ismert tény ugyan, új azonban, hogy nevezetesen az egrinél a köztisztviselő érsek fúradozásai folytán a bírói államvizsgáló bizottság felállítására megengedtetett, elkövetül Földváry János, Heves-Szolnok megye főispáni helyettese nevezetvén ki. Ugyane kedvezés érte a tiszai ev. ág. egyh kerület eperjesi főiskoláját, melynél a bírói államvizsgáló bizottság elnöke Kray Miksa udv. tanácsos és az eperjesi első bíróságu kir váltótörvénysszék elnöke nevezetvén ki.

— Megjelent és szerkesztőségünkhöz be- küldetett a „Sárospataki füzetek“ protestans és tudományos folyóirat VII. kötete szokott jeles tartalommal.

— Ugyancsak beküldetett az „Erdősze- ti Lapok“ X. Füzeté. Ezen két folyóiratot nem ajánlhatjuk eléggé az illetők figyelmébe.

— Azont. előfizetőinket kiklapunkat megrendelték, de még benem fizettek, tisztelettel felkérjük: hogy az előfizetési díjat haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek.

Szerkesztői posta.

* S. A. Ujhely. B. T. — nak. A kérdéses ügyet úgy intézted el, amint töled vártam. Ö — nek a lapot megindítottam.

— Munkácsról és S. a Ujhelyből a piaci árak jegyzékét kérjük rendesen beküldeni.

VÁSÁR.

Unghvár. Folyó hó 7. tartott hetivásárunk igen népes volt; venni mindent lehetett, de eladni keveset. Az életnemü igen olcsó volt.

Buza köblönkint	—	5 60-6 ft. 60 kr.
Gabona	—	4 ft.
Tengeri	—	4 ft 40—5ft. 20 kr.
Árpa	—	3 ft 40 kr 80 kr.
Zab	—	2 ft 40 kr.
Köles	—	9—9 ft 20 kr.

Lenese	—	7 ft 40 kr. 80 kr.
Paszuly	—	7—7 ft 20 kr.
Burgonya	—	1 ft 24—80 kr.
Egy itce vaj	—	50—60 kr.
Hordó temérdek volt, fa abroncos ára		1 ft 60 kr 2 ft.

Vas abroncos kevés volt, párja 4 ft 80 kr 5 ft.

Káposzta is volt elég, s azt leginkább megfizették. 100 fej 9—12 ft

Időjárásunk: szép szüreti.

Kassa. Legutóbbi hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza pozsonyi mérő	3 ft 60 — 90 kr.
Kétszeres „	3 ft 10 kr
Rozs „	2 ft 50 — 70 kr.
Árpa „	2 ft 20 — 40 kr.
Zab „	1 ft 60 — 80 kr.
Tengeri „	3 ft 20 — 30 kr.
Egy itce vaj —	64—68 kr.
Disznózsir —	44—48 kr.
Burgonya pozsonyi mérő	1 ft 20—40 kr.
Szesz itcenként —	22 1/2—23 kr.

Miskolc. A piaci árak kimutatása:

Buza köblönként	7—8 ft 40 kr.
Rozs	5 ft 80 kr 6 ft.
Árpa	5 ft 20—30 kr.
Zab	3 ft 60—80 kr.
Tengeri	6—6 ft 70 kr.
Paszuly	9 ft 25 kr.

Gálszécs. F. hó 8. ki hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása.

Buza köblönként	6 ft. 50 kr.
Kétszeres . . .	5 „ 60 „
Gabona . . .	4 „ 70 „
Árpa . . .	4 „ 30 „
Zab . . .	2 „ 80 „
Tengeri . . .	5 „ 60 „
Krumpli . . .	1 „ 60 „
Paszuly . . .	6 „ 80 „
Lenese . . .	6 „ 40 „
Borsó . . .	6 „ 30 „
Kása . . .	10 „ 80 „
Egy itce vaj . . .	54 „
Disznózsir . . .	56 „
Szalonna fontja . . .	49 „
Széna mázsánként . . .	2 „

Szüretünk jól ütött ki, jó hort remélhetünk, hófőn kezdődött, ma be van végezve.

HIRDETÉSEK.

A f. év szeptember hava 12. kén hozott választott osztoztató bírósági ítélet alapján Ungvár városában a néhai Szabados József hagyatékához tartozó szobráncz utcai 319 sz. alatti ház a rajta fekvő mindennemü épületekkel, istálóval, kováts műhelylyel elárvereltetni rendeltetvén; ennek a helyszinén leendő foganatosítására f. 1863. ik év **október havának 19. ik** napja első árverési határidőül bíróilag oly figyelmeztetéssel tüzetik ki, — hogy az árverelni szándékozók, az árverési feltételeket, alólírt választott bírósági elnöknl ez ideig is megtekinthetik.

Kelt Ungvárt 1863 évi szept. 20.

Bodnár Ignác
választott bírósági elnök.

Uzsoktól 2 mértföldre fekvő **Zvi- nács** nevü galliciai helységben van **1200 mázsa széna** több száz mázsa szalma eladó és pedig a szénának ára mázsánként egy osz. fr. zab szalmának 40 kr. eladó akképen hogy a venni kívánónak **200 darab** marhára biztos jó istálók — és a eseléd számára egy lakó ház adatván által — a fenti takarmány ott helyben felétetendő.

Szerződni lehet **Riczko Lőrincz** hites ügyvéddel Ungvárt.